

„Bízom mindörökké Isten irgalmában!”

Interjú Podmaniczki Imrével,
pappá szentelésének 50. évfordulója alkalmából

Különleges ünnepre voltunk hivatalosak 2020. július 5-én: az aranyismeret adtunk hátát 50 éves papi szolgálatodért. Öt évtized alatt számtalan izgalmas, örömteli és lélekemelő esemény tanúja lehettél, s bizonyára megható és szomorú dolgokat is megéltél, ám lelkipásztori munkád során szükségszerűen voltak kudarcok, elbizonytalanodások is. De kezdjük az elején!

Milyen volt a gyerekkorod? Válaszol, hívő család vett körül?

Tanyán születtem 1947. július 5-én. A tanyasi élet egyszerű, de nagyszerű. Messze vagy a falutól, de közel vagy a földhöz, meg mindenhez, ami hozzá tartozik. Körülvesz a csend és a sokféle élet hangja. Szóval nagyon szép gyermekkorom volt. Szüleim vallásosan éltek, számunkra nem volt kérdés a napi imádság, a templom és a hittan. Egy nővérem volt ekkor, öcsém kilenc évvel fiatalabb nálam. Tanyasi iskolába jártunk, az alsó és a felső négy osztály összevonva tanult. Nagyon jó tanítónk volt, a lényegeset, a fontosat sulykolta belénk. Hatodikos koromban már a nyolcadikosok leckéit is tudtam.

A Facebook-os bemutatkozó oldaladon olvasható, hogy „Hála Istennek, hogy elhívott – valóban! – a pulykák, birkák mellől, s néve pásztorává tett. Dicsőség neki mindörökké!” Mi indított arra, hogy jelentkez a szemináriumba?

Ugy hatodikos koromban éltem át egy nagyon szép élményt: Februárban, vastag hóban, ragyogó napsütésben mentünk haza a hittanóra után, Balázs atya elől, én meg a nyomában. Ugy éreztem, mintha ez a ragyogó fényesség már nem kívül, hanem belül lenne: szerettem volna belehemperedni a hóba, vagy valami nagyon szépet énekelni, vagy Balázs atya nyakába ugrani. Annyi lett belőle, hogy azt mondtam: Atya, én pap leszek! Ezt soha nem mondta senki, én sem gondoltam, csak ki mondtam. Ez az élmény nagyon sokszor segített át kritikus pontokon, hiszen ez valóság volt, ebbe

bele lehetett kapaszkodni. Ezért aztán magától értetődő volt, hogy a piaristákhoz jelentkeztem. Édesapám nagyon ellenezte, édesanyám és a plébánosom mellém állt. Akkor még volt tandíj és kollégiumi díj, ennek felét a püspök atya vállalta, a másik felét Balázs atya és az orgovánai Antal atya állta. Szegénységünkben ennyi sem telt volna. 1965-ben érettségiztem. Felvételre Vácra mentünk. Tizennégy jelentkező volt akkor. Kovács Vince püspök atya a Központi Szemináriumba küldött.

Milyen emlékeid vannak a papi hivatásra készülésről? Mi volt a legnehezebb benne?

A szemináriumi életbe könnyen beleilleszkedtünk, a gimnáziumi osztályunkból öten voltunk az első évfolyamon. A lelki élet szinte porciózva volt, komoly napirenddel. Diák előjáróink kedves és buzgó kispapok voltak, Beer Miklós a főduktorunk, Gál Endre a kisduktorunk. Paskai spirituális atya csendes és barátságos volt, de az elmélkedéshez adott esti punktaik nehezek voltak. Sokkal nehezebb volt a tantárgyakat megszokni. Nagy részük latin jegyzet vagy könyv volt, és akkor derült ki, hogy a gimnáziumi latintudásunk édeskeves. Ellensúlyozta ezt a professzoraink tiszteltreméltó nagysága. Elég volt részt venni Kecskés Pál, Szörényi Andor, Gál Ferenc vagy Radó Polikárp előadásain, mert ezek a személyiségek emelték, húzták az embert. A gyakorlati lelkipásztorkodásra nemigen készítettek fel, de azért plébániákra gyakran mentünk asszisztálni, és sok lelkes papot láthattunk. A nyári szünet lazább volt, de a napi szentmise, a papi találkozók, a búcsúk sokat segítettek abban, hogy egy lelkipásztori modell – akár halványan is, de – kialakuljon bennünk. Persze, olvastunk lelki könyveket, becsempészett külföldieket is, és az egyhetes lelkigyakorlatok sem múltak el nyom nélkül. Mi azért mentünk, mert papok akartunk lenni, manapság jórészt azért jönnek

a fiatalok, hogy kiderüljön, mik akarnak lenni.

Az első szolgálati helyed Pereg volt. Milyen elhatározással és célokkal kezded hivatásod gyakorlását?

A szentelési ebédnél az utolsó tányér alatt volt a dispozió, borítékban, és csak a desszert után lehetett felnyitni. Pereg! Hol a csodában lehet? Csendben megkérdeztem Bátorfy Béla aulistát, jót nevetett rajtam, majd odavitt az egyházmegyére térképéhez, és megmutatta: Kiskunlacháza déli része. Érsek atyánk koncepciója az volt, hogy a fiatal pap ismerjen meg hagyományosan vallásos, falusi közösséget, filiával rendelkező plébániát, vidéki városi, vegyes vallású helyet, budapesti plébániát is. Így hát én is végigjártam ezeket a garádicsokat: Peregéről Rádra-Pencre, majd Kiskunhalasra, onnét Kispest főplébániára kerültem, ugyanebben az évben Vácra a Fehérekhez. Tudtuk, hogy legfőbb dolgunk a hitoktatás lesz, én is nekikészülődtem, komolyan vettem a hitoktatást, sok szép élményem volt. Az ifjúsági foglalkozások csak Halason kezdődtek, utána már ez jelentette a közösségformálás jobbik részét. Mindezek közben lelkes, jó lelkipásztoroktól tanulhattam. Mindig jó főnökeim voltak, segítettek, irányítottak. Hálás vagyok érte.

Vác fontos állomás volt az életemben, talán nemcsak azért, mert itt szenteltek pappá...

Kispestről tíz hónap után kerültem Vácra. A főnököm azt mondta: a szám miatt, mert Krisztus Király ünnepén jócskán idéztem Mindszenty könyvéből. Halason voltam lelkigyakorlatoztatni, és mire hazajöttem, már el voltam helyezve. Az állami egyházüldözési hivatal nem sejtette, milyen nagy jót tettek velem! A karácsony előtti héten érkeztem Vácra. Öreg, zárkózott, morgólódós káplántársam volt, a főnököm is jórészt a szobájába vonult. Volt azonban egy jó ifjúsági csoport, amely azonnal maga közé fogott,

éppen a karácsonyi játéokra készültek. A három Gyombolai-fíú elvitt hozzájuk, és aznap egy új család tagja lettem. Marci és Eva úgy fogadott, mintha tulajdon gyermekük lennének. Nemsokára kiderült, hogy közösségben szoktak imádkozni, engem is hívtak, ez volt az első Bokor-közösségi élményem. Most már negyven éve. Azt hiszem, a papi meghívásom után ez a legnagyobb ajándék az ötven év alatt. Előbb is találkoztunk már az egyértelmű evangéliummal, mert a papi továbbképzéseken Halász Bandi bácsi vagy Szegedi Laci nemegyszer mutatta be az evangéliumi elemzés módszerét, csak akkor még nem tudtuk, mi a forrás. A főnököm úgy szilveszter után óva intett a „bulányistákkal” való barátkozástól. Amikor azután – ismét a szám miatt – Csanytelekre kerültem, első plébánosi helyemre, az Öregek2 nevű közösség befogadott, hogy el ne kallódjak. Igaz, saját Bokor-közösségem nem volt, de mindig ezen a nyelven beszéltem és hirdettem az Igét. Sokan tudták, hogy közösségbe járok, azt is, hogy kicsit „más” vagyok, mint sok kollégám.

Izsákon hosszú évtizedeket töltöttél. Ez a „helyben maradás” egyrészt lehetőséget adott arra, hogy a jó és esetleg kudarcos tapasztalatok alapján segítsd az egyházközösség életét, fejlődését, ugyanakkor fennállhatott a veszélye annak is, hogy a beszűkült lehetőségek miatt csökken a lelkesedés, kiüresednek, formálissá, szolgáltatásokká merevednek a tevékenységek. Hogyan védekeztél ellene? Te nem tapasztaltad a kiégés tüneteit? Ma divatos erről a problémáról beszélni.

Csanyteleken sok minden várt rám: toronyfelújítás, plébániarenoválás, orgona-felújítás. Szóval sok fáradságot jelentő, a lelki élet elhanyagolására vivő feladat. Ez pedig oda vezet, hogy kevesebb imádság, több feszültség, szintelen Jézus-kapcsolat, aztán feszültségoldás boritallal, majd a hiánypótlás az elhanyagolt Jézus-szeretet helyett. De hálát adok az Úrnak, mert az itteni bukfenc ébresztett rá a papi hivatásom fontosságára. Hat év után kerültem Izsákra, ahol huszonhét évet töltöttem, s ha odamegyek, most is otthon érzem magam. Nem szűkültek le a lehetőségek, azt gondolom, annyi az eredmény, amennyi

lelkes munkát befektetünk. Engem meg az alapvetően vidám természetem megóvott a besavanyodástól. Mindig volt olyan lelkesítő esemény, ami feltöltötte a mécsemet a kiégés ellen. Jó munkatársaim voltak Izsákon, szépen szervezett karitászcsoporthoz, együtt tudtunk segíteni. Aki kért, nem ment el üres kézzel.

Immár 6 éve nyugdíjas plébánosként a Kiskőrösi tizenhárom kilométerre lévő Páhiban, szülőfala-

ludban szolgálsz. Hogy érzed magad itt? Lehet próféta valaki a saját falujában?

Igaza van az Úrnak. Körülbelül úgy kezelnek a páhiak, mint a názáretiek Jézust: „Nem az ács ez, Mária Fia? Honnan vette hát mind ezt?” De jó itthon lenni, sokkal könnyebben szólítom meg a régtől ismert embereket. Az is jó, hogy a nap ott kel fel, ahol gyerekkoromban. Öt volt osztálytársam él most is a faluban. De nem könnyű őket buzgóságra vezetni.

Az elmúlt 50 évben bizony nagy volt a felelősséged, sok emberrel kerültél kapcsolatba, tanítottál, vigaszt, támogatást nyújtottál... Miből, hogyan, milyen segítséggel tudtál folyamatosan töltekezni, hogy legyen mit továbbadni, legyen elég erőd a megpróbáltatások ellenére is erős támasz lenni?

Mert hittem, hogy az Úr előttünk jár. Ez nem hazardírozás, hanem bizalom. Az meg sohasem hiányzott.

Fél évszázad már ugyancsak alkalmat ad a számvetésre. Mi jellemző leginkább az ötven évnyi papi

szolgálatodra? Mi az, ami megelégedettséggel tölt el, és van-e, amit másként csinálnál?

Nagyon örülök, hogy bárhol működtem is, távozásomkor megmaradt az élő közösség. Az is nagy öröm, hogy Izsákon az ifjúsági csoportból kivirágzó házasságok nem álltak meg a kettőig számolásnál. Készítettek egy tablót 25. évfordulómra. Nagyon szép társaság. Azért is hála, hogy soha két egyforma prédikációt nem kellett elmondanom!

Beszélgésünk zárásaként azt kérdezem, mivel biztatnád „sors- és kortársaidat”, hogy a neheztelt körülmények ellenére is érdemes kitartani a keskeny jézusi úton? Milyen tanácsot tudnál adni útravalóul a fiataloknak, hogy a mai szabad (sokszor szabados) világban jobban eligazodjanak, biztosabban kövessék lelkiismeretük hangját, hogy ők is megvalósítói legyenek Jézus tervének, segítsenek „egybeszeretni az emberiséget”?

Megtaláltam, akit szeret a lelkem. Megtaláltam, és el nem bocsátom. Sokszor vétettem a szeretete és bizalma ellen, de mindig bízom irgalmában. Ami tegnap volt, az már a múlt. Nem keseregni, visszatekintgetni kell, hanem felkelni és előre menni.

A visszatekintgetéssel már Lót felesége is megjárta. A fiatalabb, most készülődő kispapoknak pedig azt kívánom: merjenek küzdeni, szenvedve hűségesnek lenni, mert úgy tudnak hatékonyan szolgálni. Az Úrhoz való hűségnek illata van, odavonzza az embereket. A hűtlenség taszít és érdektelenné tesz. Ha kihál a hűség a szívünkéből, letaposott sírok leszünk, egészen hatástalanok. Én mind a kettőt próbáltam, nekem elhíhetik!

Aramymiséd méltó megkoronázása volt eddigi szolgálatodnak, nagyon sokan vettek részt az ünnepségen, megtelt a templomkert. Nem csodálkozom ezen, hiszen a Jóistenbe vetett erős hited és mindenekfeletti bizalmad példamutató. Lelkipásztori szolgálatodban mindig segítőkész, barátságos vagy, megerősítet a hozzád fordulókat, amikor az kell, komoly elmélyültséggel, de személyiséged alapvetően kedélyes, vidám, anekdotázó.

Köszönöm a közös visszatekintést!

Véghné Ilkó Györgyi